

این شماره تقدیم می‌شود به ساخت

شهید

ماکان نصیری

ویژه نامه جنگ رمضان | شماره ۶۵
یکشنبه ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۵جبهه
انرژیکاری از اندیشکده نفت و انرژی
و گروه تحلیلی پتروپال

سرمقاله

اقدام چین در مسدودسازی تحریم‌های آمریکا و دلالت‌های آن برای ایران

نبوده که از اقدام در مسدودسازی تحریم‌ها مانع شود. امکان‌پذیر شدن اجرای این اقدام چین را که چه‌بسا برای مثال در ۱۰ سال قبل ممکن نبود، باید در پیوند با دوروند «واگرایی اقتصادی (Decoupling)» میان آمریکا و چین و به طور کلی روند «تکه‌تکه شدن (Fragmentation)» در اقتصاد بین‌الملل دانست؛ روندهایی که در اثر تشدید رقابت قدرت‌های بزرگ شکل گرفته‌اند و البته اقدام اخیر چین نیز می‌تواند خود به نقطه عطفی در تعمیق آن‌ها بدل شود.

روندهای مذکور، در کنار اقدام اخیر چین، به‌نحو معناداری زمینه را برای تضعیف و محدودسازی آثار فراسرزمینی تحریم‌های آمریکا فراهم می‌کند. در این چهارچوب، فرصت جدیدی برای جمهوری اسلامی ایران پدیدار می‌شود تا به‌تدریج از الگوی موسوم به «دور زدن تحریم‌ها» فاصله گرفته و به سمت نوعی از رسمیت‌بخشی در تعاملات اقتصادی با چین حرکت کند؛ رویکردی که در عین حفظ ملاحظات محرمانگی، می‌تواند به‌ویژه در قالب «احیای ساختار پرداخت رسمی» در مناسبات دوجانبه نمود بیابد. /جامعه اندیشکده ها ♦

برابر مداخلات فرامرزی آمریکا متوسل شود. بستر امکان‌زا نیز بر این دلالت دارد که هیئت حاکمه چین، اجرای چنین اقدامی را در مقطع کنونی ممکن و کم‌هزینه ارزیابی کرده است. ازآنجاکه این سیاست، شرکت‌های چینی را میان پذیرش جریمه ازسوی چین یا آمریکا قرار می‌دهد، احتمالاً پکن این برآورد را داشته است که از حیث داخلی، آسیب جدی متوجه شرکت‌های چینی نخواهد شد. به تعبیر کای‌لای چان، پژوهشگر موسسه بروکینگز، «پکن بالآخره به اندازه کافی احساس راحتی می‌کند تا دربرابر آنچه سال‌ها دسترسی فراسرزمینی ایالات متحده به شرکت‌ها و بانک‌های خود تلقی می‌کرد، مقاومت کند» و در نتیجه، بارانتخاب را بر دوش واشینگتن می‌گذارد که آیا تحریم‌ها را اجرا و تشدید کند یا خیر.

در همین چارچوب، اگر ایالات متحده بخواهد یک بانک بزرگ چینی را به دلیل همکاری با هنگلی تحریم کند، موضوع دیگر صرفاً به نفت ایران محدود نخواهد ماند، بلکه به رویارویی مستقیم مالی میان دو اقتصاد بزرگ جهان تبدیل می‌شود. با وجود آنکه چین چنین احتمالی را منتفی نمی‌داند، ارزیابی آن از سطح ریسک، به اندازه‌ای

با یک شرکت چینی تحریم‌شده به دلیل دستور واشینگتن خودداری کند، می‌تواند در دادگاه‌های چین مورد شکایت قرارگیرد. درواقع این مقررہ، نقش وزارت دادگستری چین را در مسدودسازی تحریم‌های آمریکا افزایش داده است.

درخصوص اینکه چرا چین اکنون تصمیم گرفته در برابر تحریم‌های فراسرزمینی آمریکا اقدام کند، می‌توان به دوعلت ناظر بر ضرورت اقدام و یک بستر ناظر بر امکان اجرای آن اشاره کرد. علت نخست آن است که برخلاف ادوار پیشین تحریمی، که عمدتاً پالایشگاه‌های خصوصی و کوچک‌تر چینی موسوم به «تیپات» هدف قرار می‌گرفتند، این‌بار پتروپالایشگاه «هنگلی»، که بنا بر برخی برآوردها سومین پالایشگاه بزرگ چین محسوب می‌شود، در فهرست تحریم‌های وزارت خزانه‌داری آمریکا قرارگرفت؛ رویدادی که دیگر برای پکن قابل تحمل نبود. علت دوم نیز به روند تشدید محدودیت‌های دولت ترامپ علیه فعالیت آزادانه شرکت‌های چینی، ازجمله فشار بر پاناما و اخراج شرکت‌های چینی از ترمینال‌های حیاتی کانال پاناما، بازمی‌گردد؛ روندی که چین را به این جمع‌بندی رسانده است که برای مهار آن، باید به سازوکارهای جدی‌تری در

۲۴ آوریل، وزارت خزانه‌داری آمریکا، پنج پالایشگاه چینی را در فهرست تحریم‌های خود قرار داد. در مقابل، وزارت بازرگانی چین در ۲ مه در اطلاعیه‌ای رسمی اعلام کرد که در راستای حفاظت از حاکمیت ملی، امنیت و منافع توسعه‌ای، تحریم‌های آمریکا علیه این شرکت‌ها، «به رسمیت شناخته، اجرا یا رعایت نخواهند شد». این اقدام بی‌سابقه بر بستر سازکارهایی استوار است که از سال ۲۰۲۱ توسط وزارت بازرگانی چین در چهارچوب مقررہ «اقداماتی برای جلوگیری از اعمال نادرست فراسرزمینی قوانین و اقدامات خارجی» طراحی شده بودند؛ مقررہ‌ای که شرکت‌های چینی را از تبعیت از تحریم‌های خارجی منع می‌کرد. در ادامه همین مسیر، ۱۳ آوریل ۲۰۲۶، شورای دولتی چین در مقام عالی‌ترین مرجع اجرایی در این کشور، مقررہ‌ای را با عنوان «مقررات جمهوری خلق چین در مورد مقابله با صلاحیت فراسرزمینی نامناسب توسط کشورهای خارجی» صادر کرد. این مقررہ یک چهارچوب جامع و چندسازمانی برای مقابله با صلاحیت فراسرزمینی ایجاد می‌کند که مطابق با آن هر نهادی، چینی یا حتی خارجی، که از معامله

تحولات بازار جهانی انرژی

افت ۳ میلیون بشکه‌ای ظرفیت پالایش خاورمیانه پس از جنگ

محدود به وقفه‌های کوتاه‌مدت عملیاتی نبوده و بازسازی و راه‌اندازی مجدد واحدها به زمان بیشتری نیاز دارد.

برآوردها همچنین حاکی است دوره تعمیر و بازگشت کامل برخی تأسیسات پالایشی در قطر ممکن است بیش از ۱۲ ماه به طول بینجامد. در مورد عربستان سعودی نیز زمان مورد نیاز برای تکمیل تعمیرات و بازگشت ظرفیت پالایشی، حدود ۴ تا ۶ ماه برآورد شده است.

مجموع این تحولات بیانگر آن است که بازار منطقه‌ای فرآورده‌های نفتی در ماه‌های آینده همچنان با محدودیت عرضه و فشار بر حاشیه سود پالایشی مواجه خواهد بود. / خط انرژی

ارزیابی‌های تازه از وضعیت زیرساخت‌های پالایشی خاورمیانه نشان می‌دهد پیامدهای جنگ، بخشی از ظرفیت فرآورش نفت در منطقه را به‌طور محسوسی کاهش داده است. بر اساس برآورد مؤسسه کپلر، ظرفیت پالایش خاورمیانه پس از جنگ در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، حدود ۳ میلیون بشکه در روز کاهش یافته است؛ رقمی که می‌تواند بر توازن بازار فرآورده‌های نفتی و زمان‌بندی بازگشت عرضه به شرایط عادی اثرگذار باشد.

طبق این گزارش، قطر، بحرین و کویت در میان کشورهای منطقه، کندترین روند را برای بازگرداندن پالایشگاه‌های خود به وضعیت پیشین دارند. این موضوع نشان می‌دهد بخشی از آسیب‌ها صرفاً

لجستیک و حمل‌ونقل بین‌الملل

دو برابر شدن تردد قطارها پس از تشدید محدودیت‌های دریایی

به حدود یک قطار در هر سه روز افزایش یافته است؛ جهشی معادل دو برابر که نشان‌دهنده افزایش ظرفیت حمل‌ونقل زمینی در مسیر چین-ایران و تلاش برای پایدارسازی زنجیره تأمین در شرایط محدودیت‌های دریایی است. این تغییر نشان می‌دهد شبکه ریلی، در حال تبدیل شدن به یکی از محورهای اصلی تجارت دو کشور است؛ به‌ویژه در دوره‌ای که ریسک‌پذیری مسیرهای دریایی در پیرامون ایران بالا رفته و نیاز به تنوع‌بخشی به مسیرهای ترابری ضرورتی راهبردی به حساب می‌آید.

گسترش تجارت ریلی ایران با چین

گزارش تازه بلومبرگ نشان می‌دهد ایران به‌دنبال محدودسازی‌های دریایی اعمال‌شده از سوی آمریکا، مسیرهای جایگزین برای حفظ جریان تجارت خارجی خود را با سرعت بیشتری فعال کرده است. براساس این گزارش، تهران با اتکا به کریدورهای ریلی شرق، همکاری‌های لجستیکی با چین را گسترش داده تا بخشی از اثرات محاصره دریایی بنادرش را خنثی کند.

طبق داده‌های منتشرشده، تعداد قطارهای باری چین به ایران که پیش از جنگ تنها هفته‌ای یک مورد بود، اکنون

خبرخوان

۳ نفتکش دیگر محاصره آمریکا را شکستند

تانکر ترک‌وز طی ۲ روز گذشته، ۳ نفتکش خالی شرکت ملی نفت ایران از خط محاصره دریایی آمریکا عبور کرده. این نفتکش‌ها از طریق منطقه انحصاری اقتصادی (EEZ) پاکستان به ایران برگشتند و ظرفیتی حدود ۵ میلیون بشکه نفت خام دارند.

در طول جنگ حتی یک روز هم کاهش تولید نفت نداشتیم

وزیر نفت: در طول ۴۰ روز جنگ، تولید نفت خام بدون هیچ وقفه‌ای ادامه داشت و همه خدمات این صنعت به نحو مطلوبی برقرار بوده.

راهکار عجیب انگلیسی‌ها برای کاهش قیمت سوخت!

اندیشکده انگلیسی پیشنهاد داده حداکثر سرعت در شهرها به ۳۲ کیلومتر و در بزرگراه‌ها به ۹۶ کیلومتر کاهش یابد تا مصرف سوخت در کشور کم شود.

شوک ۱۰ دلاری بنزین به جیب کالیفرنایی‌ها

خبرگزاری فارس نوشت: قیمت هر گالن بنزین در کالیفرنیا در برخی جایگاه‌ها به سقف ۱۰ دلار هم رسیده. این رکورد تاریخی در حالی ثبت می‌شود که تنگه هرمز همچنان بسته است و ذخایر نفتی جهان روزانه میلیون‌ها بشکه کاهش می‌یابد.